

Izveštaj o dostupnosti sadržaja i mogućnostima za mlade

u opštini Zubin Potok

Sadržaj

1. Metodologija	3
2. Informisanost mladih o Kancelariji za mlade	3
3. Digitalna vidljivost Kancelarije za mlade	4
4. Dostupnost prostora i sadržaja za mlade	4
5. Učešće u aktivnostima	5
6. Potreba za otvorenim i besplatnim prostorom	5
7. Učešće mladih u javnom životu i donošenju odluka	5
8. Obrazovanje, zapošljavanje i perspektiva odlaska	6
9. Ograničenja istraživanja	6
10. Zaključci	7
11. Preporuke	8

Izveštaj o dostupnosti sadržaja i mogućnostima za mlade u opštini Zubin Potok

Avgust 2026.

1. Metodologija

Anketa je sprovedena elektronski putem Google forme. Upitnik je obuhvatio četiri tematske celine: podatke o ispitanicima, poznavanje i korišćenje Kancelarije za mlade, dostupnost prostora i sadržaja za mlade, kao i učešće mladih u odlučivanju i njihovu perspektivu ostanka na Kosovu*.

Kombinovana su zatvorena pitanja, dve skale ocenjivanja od 1 do 5 i deset otvorenih pitanja u kojima su ispitanici sami opisivali iskustva i navodili šta im nedostaje. Prikupljeno je 11 popunjenih upitnika.

Uzorak čini sedam ispitanica i četiri ispitanika. Šestoro ispitanika ima između 20 i 24 godine, troje između 15 i 19, dvoje između 25 i 29 godina. Prema statusu, šest ispitanika su studenti, četiri nezaposleni, dok je jedan ispitanik zaposlen.

Prema mestu stanovanja, deo ispitanika živi u samom Zubinom Potoku, dok ostali navode sela na teritoriji opštine: Varage, Gazivode, Velji Breg i Zupče. Ova činjenica je značajna za tumačenje odgovora o dostupnosti prostora i sadržaja, budući da deo mladih nije direktno vezan za centar opštine.

Rezultati ankete predstavljaju iskustva i stavove ispitanika i ne mogu se tumačiti kao stavovi svih mladih u Zubinom Potoku. Ipak, mogu se posmatrati kao indikativni nalazi koji mogu poslužiti kao osnov za dalje unapređenje politika i programa za mlade.

Pored ankete, tokom istraživanja je u više navrata pokušano uspostavljanje kontakta sa Kancelarijom za mlade u Zubinom Potoku, kao i sa Opštinom Zubin Potok u okviru kosovskog i srpskog institucionalnog sistema, kako bi se dobile dodatne informacije o radu, aktivnostima, uključivanju mladih i dostupnim programima. Do zaključenja izveštaja odgovori nisu dobijeni, pa stavovi i podaci ovih institucija nisu uključeni u istraživanje.

*Ova oznaka ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom SB UN 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

2. Informisanost mladih o Kancelariji za mlade

Jedan od najupečatljivijih nalaza istraživanja jeste **veoma nizak nivo upoznatosti ispitanika sa radom Kancelarije za mlade**. Nijedan ispitanik nije naveo da zna čime se Kancelarija za mlade konkretno bavi i koje aktivnosti organizuje. **Šest ispitanika navelo je da ne zna da Kancelarija postoji ili da za nju nije čulo**, dok su ostali čuli da Kancelarija postoji, ali nisu znali dovoljno o njenom delokrugu rada. Jedan ispitanik naveo je da je nešto o Kancelariji video na Instagramu, ali uz napomenu da „odavno ništa nisu objavili“.

Nijedan ispitanik nije znao gde se Kancelarija za mlade nalazi. Jedan ispitanik pretpostavio je da se nalazi u zgradi opštine. Istovremeno, **nijedan od 11 ispitanika nije koristio Kancelariju za mlade niti je učestvovao u njenim aktivnostima**. Zbog toga nije bilo moguće dobiti iskustva korisnika o tome da li je Kancelarija dovoljno dostupna, otvorena i prijemčiva mladima.

Kada su upitani zbog čega nisu koristili Kancelariju, odgovori se uglavnom odnose na **nedostatak informacija**: ispitanici ne znaju da postoji, ne znaju čemu služi, ne znaju gde se nalazi, ne znaju koje aktivnosti organizuje niti da li uopšte trenutno radi. Jedan ispitanik navodi da „ne može da koristi nešto za šta ne zna da postoji“. Pored neinformisanosti, pojedinačni odgovori navode da nije bilo potrebe ili prilike da se Kancelarija koristi.

Na pitanje šta bi trebalo promeniti kako bi češće koristili Kancelariju za mlade ili druge prostore namenjene mladima, odgovori se uglavnom odnose na četiri zahteva: **veću vidljivost, jasnije informacije o lokaciji i radu, veću dostupnost i organizovanje aktivnosti koje uključuju mlade**. Ovi nalazi ne znače da Kancelarija za mlade ne organizuje aktivnosti, ali se na osnovu ankete može zaključiti da **među mladima obuhvaćenim istraživanjem postoji veoma nizak nivo upoznatosti sa njenim postojanjem, lokacijom, funkcijom i mogućnostima koje pruža**.

3. Digitalna vidljivost Kancelarije za mlade

Kancelarija za mlade Zubin Potok ima Instagram profil **@kzmzubinpotok**, koji predstavlja jedan od kanala putem kojih može da komunicira sa mladima. U trenutku izrade ovog izveštaja profil je imao **8 objava i 339 pratilaca**. Prva objava na profilu datira iz 2024. godine, dok je poslednja objavljena **14. avgusta 2026. godine**, povodom Međunarodnog dana mladih. Tom prilikom organizovana je filmska projekcija, uz prateće edukativne i kreativne sadržaje, kako je navedeno u objavi na njihovom Instagram profilu.

[Instagram profil Kancelarije za mlade Zubin Potok](#)

Nalazi ankete pre svega ukazuju na slabu vidljivost Kancelarije među mladima obuhvaćenim istraživanjem. Posebno je značajno što je samo jedan ispitanik naveo da je nešto o Kancelariji video na Instagramu, što pokazuje da samo prisustvo na društvenim mrežama nije dovoljno ukoliko informacije o radu i aktivnostima ne dopiru do mladih kojima su namenjene.

4. Dostupnost prostora i sadržaja za mlade

Na pitanje da li mladi u Zubinom Potoku imaju dovoljno mesta na kojima mogu da se okupljaju, druže, uče ili bave sportskim, kulturnim i drugim aktivnostima, **7 od 11 ispitanika (63,6%) odgovorilo je negativno**. Dvoje ispitanika (18,2%) smatra da takvih mesta ima dovoljno, dok dvoje (18,2%) nema jasno mišljenje.

Otvoreni odgovori dodatno objašnjavaju ovaj nalaz. Jedan ispitanik navodi da u opštini postoji sportski centar, ali da njegovo korišćenje zavisi od sopstvene inicijative. Drugi posebno navodi **Youth Hub**, prostor koji je UNICEF napravio pre nekoliko godina i koji je bio namenjen mladima, ali je kasnije pretvoren u teretanu. Ovaj odgovor je posebno značajan jer ukazuje da je u opštini postojao prostor sa konkretnom namenom za mlade, ali da ta namena više nije zadržana.

Kada su upitani šta im najviše nedostaje, ispitanici navode:

kulturne događaje;

koncerte i muzičke večeri;

sportske aktivnosti i sekcije;

vannastavne aktivnosti;

edukativne sadržaje;

neformalne edukacije za profesionalno usavršavanje;

kulturne razmene.

Sportski sadržaji pojavljuju se u više odgovora, uz napomenu da nema dovoljno različitih sportova kojima bi mladi mogli da se bave. Dvoje ispitanika navodi da sadržaja za mlade praktično nema, odnosno da „nedostaje sve“. Jedan ispitanik pravi razliku između prostora i sadržaja, navodeći da prostora ima, ali da nedostaju aktivnosti. Odgovori tako ukazuju da, pored dostupnog fizičkog prostora, postoji potreba i za redovnim **programima i sadržajima koji bi se u njemu realizovali**.

5. Učešće u aktivnostima

Na pitanje koliko često učestvuju u sportskim, kulturnim, edukativnim, kreativnim ili volonterskim aktivnostima, **8 od 11 ispitanika (72,7%) navelo je da to čini retko**. Jedan ispitanik (9,1%) naveo je da učestvuje nekoliko puta nedeljno, jedan nekoliko puta mesečno, dok jedan ispitanik (9,1%) nikada ne učestvuje. Nijedan ispitanik nije naveo da u ovim aktivnostima učestvuje svakodnevno.

Kada su ispitanici birali oblast koja ih najviše interesuje, **sportske aktivnosti kao prvi izbor navelo je troje ispitanika (27,3%)**, što je najveći broj odgovora za jednu ponuđenu opciju.

Ostala interesovanja bila su pojedinačno raspoređena na:

obuke;

stipendije i razmene;

učenje jezika;

radionice digitalnih veština;

pomoć pri pisanju biografije;

kulturne događaje;

radionice o mentalnom zdravlju;

volontiranje.

Budući da je bilo moguće izabrati samo jednu opciju, odgovori pokazuju prvenstveno prioritete ispitanika, a ne celokupan raspon njihovih interesovanja.

6. Potreba za otvorenim i besplatnim prostorom

Pitanje o značaju postojanja prostora koji bi mladi mogli redovno i besplatno da koriste za učenje, druženje, debate, kreativni rad, pokretanje inicijativa i informisanje o konkursima, stipendijama, volontiranju i praksama dobilo je **prosečnu ocenu 4,55 od 5**. Sedam ispitanika dalo je najvišu ocenu 5, troje ocenu 4, a jedan ispitanik ocenu 3. Nijedan ispitanik nije dao ocenu 1 ili 2. Ovo je **najviša prosečna ocena u celoj anketi**, što pokazuje da ispitanici pridaju veliki značaj postojanju ovakvog prostora.

Većina ispitanika smatra da u Zubinom Potoku trenutno nema dovoljno prostora namenjenih mladima, dok potrebu za redovno dostupnim i besplatnim prostorom ocenjuje kao veoma značajnu. Ovaj nalaz treba posmatrati zajedno sa činjenicom da nijedan ispitanik nije koristio Kancelariju za mlade, niti većina zna gde se ona nalazi i koje aktivnosti organizuje.

Anketa ukazuje na jasnu potrebu za prostorom, ali i na nedovoljnu informisanost ispitanika o mogućnostima koje su im dostupne.

7. Učešće mladih u javnom životu i donošenju odluka

Mogućnost mladih da učestvuju u odlukama koje ih se tiču na lokalnom nivou ocenjena je prosečnom ocenom svega 1,64 od 5. Sedam ispitanika dalo je najnižu ocenu 1, jedan ocenu 2, a tri ispitanika ocenu 3. Nijedan ispitanik nije dao ocenu 4 ili 5. Ovaj rezultat predstavlja najniže ocenjeni aspekt istraživanja i ukazuje na veoma slabu percepciju mogućnosti mladih da utiču na odluke na lokalnom nivou.

Kod pitanja o konkretnom iskustvu učešća, 8 od 11 ispitanika (72,7%) navelo je da nikada nije učestvovalo u javnoj raspravi, anketi, omladinskoj inicijativi, Savetu za mlade ili sastanku sa predstavnicima institucija. Tri ispitanika navela su iskustvo učešća, ali su sva tri iskustva povezana sa organizacijama i događajima izvan Zubinog Potoka, u Mitrovici. Nijedan ispitanik nije naveo Savet za mlade ili neki drugi oblik učešća

koji je organizovan u sopstvenoj opštini. Jedini detaljniji opis takvog iskustva bio je pozitivan i ukazivao je na mogućnost da se na takvim skupovima steknu znanja i upoznaju drugi ljudi.

Činjenica da ispitanici imaju iskustva sa omladinskim aktivnostima van opštine, dok nijedan ne navodi lokalni mehanizam učešća, ukazuje na moguću jaz između mladih i lokalnih institucionalnih mehanizama.

Na pitanje šta bi prvo promenili kada bi mogli da odlučuju, ispitanici najčešće navode potrebu za prostorom za mlade. Među konkretnim predlozima pojavljuje se i obnova Youth Hub-a. Pored toga, navode se veća uključenost opštine, mentori za vannastavne aktivnosti i radionice, više događaja i veći rad na inkluziji mladih. Jedan ispitanik predlaže organizovanje akcija čišćenja Ibra i jezera, u kojima bi mladi mogli da učestvuju kroz konkretan zajednički rad.

U odgovorima se pojavljuje i širi problem odlaska mladih, koji jedan ispitanik izdvaja kao jedan od glavnih problema.

8. Obrazovanje, zapošljavanje i perspektiva odlaska

Mogućnosti za dalje obrazovanje i zapošljavanje u Zubinom Potoku i na Kosovu ispitanici ocenjuju uglavnom nepovoljno. Odgovori uključuju ocene poput „veoma loše“, „slabo“ i „male mogućnosti“, kao i brojčane ocene 2/10 i 4/10. Dva odgovora su umerenija i ocenjuju situaciju kao „solidnu“ ili „zadovoljavajuću“, dok dva ispitanika navode da nisu dovoljno upućena u ovu oblast.

Zbog različitog načina odgovaranja opisnih i brojčanih ocena, kao i odgovora „nisam upućen/a“ nije metodološki opravdano izračunavati jedinstvenu prosečnu ocenu ili procenat ispitanika koji mogućnosti ocenjuju kao loše. Ipak, većina odgovora pokazuje da ispitanici mogućnosti za obrazovanje i zapošljavanje uglavnom ocenjuju nepovoljno.

Posebno je značajan odgovor na pitanje o razmatranju odlaska sa Kosova, 9 od 11 ispitanika (81,8%) navelo je da razmatra odlazak, dok su dva ispitanika navela da ostaju. Kao potencijalne destinacije pominju se Beograd i inostranstvo, uključujući Nemačku, kao i urbanije sredine sa boljim uslovima.

Kao razlozi se navode:

- nedostatak izbora;
- nedostatak perspektive;
- bolje mogućnosti za obrazovanje;
- bolje mogućnosti za usavršavanje;
- bolje mogućnosti za zapošljavanje.

Nedostatak prostora i aktivnosti, ograničene mogućnosti uključivanja i nepovoljna procena obrazovnih i profesionalnih perspektiva pojavljuju se kao međusobno povezani elementi šireg problema položaja mladih.

Međutim, anketa sama po sebi ne omogućava zaključak da nedostatak sadržaja za mlade direktno uzrokuje odlazak. Može se zaključiti samo da se ograničene lokalne mogućnosti i namera odlaska pojavljuju istovremeno u odgovorima ispitanika.

9. Ograničenja istraživanja

Pored ankete među mladima, istraživanje je uključivalo i pokušaj da se dobiju zvanične informacije od relevantnih institucija. Dana 12. avgusta 2026. godine upiti su upućeni Opštini Zubin Potok u okviru oba institucionalna sistema, srpskog i kosovskog. Pitanja su se odnosila na programe i aktivnosti namenjene mladima, budžetska izdvajanja, konkurse i podršku omladinskim organizacijama, konsultacije sa mladima, njihovo učešće u donošenju odluka, saradnju sa školama i organizacijama, kao i prostore namenjene mladima. Do zaključenja ovog izveštaja nijedna od kontaktiranih institucija nije dostavila odgovor.

Pored toga, tokom istraživanja je u više navrata pokušano uspostavljanje kontakta sa Kancelarijom za mlade u Zubinom Potoku, kako bi se dobile dodatne informacije o njenom radu, aktivnostima, uključivanju mladih i dostupnim programima. Do zaključenja izveštaja odgovori nisu dobijeni, pa stavovi i podaci Kancelarije za mlade nisu uključeni u istraživanje.

Od Kancelarije za mlade zatražene su informacije o broju angažovanih osoba i volontera, budžetu, aktivnostima tokom 2025. i 2026. godine, načinima informisanja mladih, prostoru i pristupačnosti, učešću mladih iz različitih zajednica, jeziku na kojem se aktivnosti organizuju, programima dijaloga, saradnji sa školama i organizacijama civilnog društva, godišnjim planovima rada i projektima.

Zbog izostanka odgovora nije bilo moguće proveriti podatke o stvarnom obimu aktivnosti, budžetu, broju korisnika, projektima, radu Saveta za mlade i drugim aspektima koji se odnose na položaj mladih.

10. Zaključci

Rezultati ankete ukazuju na veoma nisku vidljivost Kancelarije za mlade među ispitanicima. Nijedan od 11 ispitanika nije koristio Kancelariju niti učestvovao u njenim aktivnostima, a većina ne zna gde se ona nalazi, čime se konkretno bavi i koje mogućnosti pruža mladima. Iako Kancelarija ima profil na društvenim mrežama, odgovori ispitanika pokazuju da informacije o njenom radu ne dopiru dovoljno do mladih obuhvaćenih istraživanjem.

Sadržaji za mlade u opštini ocenjeni su kao nedovoljni. U odgovorima se kao primer prostora koji je ranije bio namenjen mladima pominje Youth Hub koji je, prema navodu jednog ispitanika, u međuvremenu dobio drugu namenu. Mladi navode da im nedostaju kulturni i muzički događaji, sportske sekcije i programi neformalnog obrazovanja, dok većina u postojećim aktivnostima učestvuje retko.

Potreba za besplatnim i redovno dostupnim prostorom za mlade dobila je najvišu prosečnu ocenu, dok je mogućnost učešća mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou ocenjena najniže. Iskustva učešća koja navode ispitanici uglavnom su stečena van Zubinog Potoka, kroz aktivnosti organizacija iz Mitrovice.

Mogućnosti za dalje obrazovanje i zapošljavanje ispitanici uglavnom ocenjuju nepovoljno, a devetoro od 11 navodi da razmatra odlazak sa Kosova. U njihovim odgovorima nedostatak obrazovnih i profesionalnih prilika, sadržaja za mlade i prostora za aktivnije uključivanje pojavljuju se kao međusobno povezani izazovi koji utiču na to kako vide svoju budućnost u lokalnoj zajednici.

11. Preporuke

Objaviti osnovne informacije o Kancelariji za mlade: adresu, radno vreme, kontakt i informacije o organizovanim aktivnostima;

Unaprediti komunikaciju sa mladima putem društvenih mreža i drugih kanala koje oni koriste;

Utvrditi status prostora bivšeg Youth Hub-a i mogućnost da se namenski prostor za mlade obnovi ili obezbedi na drugoj lokaciji, uz redovno i besplatno korišćenje.

Pripremiti program aktivnosti koji odgovara iskazanim interesovanjima, počev od sportskih sadržaja i sekcija, uz obuke, neformalno obrazovanje, informisanje o stipendijama i razmenama, kulturne događaje i volonterske akcije;

Obezbediti mentorsku podršku kroz lokalne programe za mlade ili Kancelariju za mlade za vannastavne aktivnosti, radionice i inicijative mladih;

Organizovati vidljive zajedničke akcije u lokalnoj zajednici, poput akcija uređenja i čišćenja Ibra i jezera, koje bi mladima omogućile da se neposredno uključe;

Uspostaviti ili učiniti vidljivijim mehanizam kroz koji mladi mogu da učestvuju u donošenju odluka na lokalnom nivou. Potrebno je jasno informisati mlade kako mogu da daju predloge, učestvuju u konsultacijama i utiču na odluke koje ih se tiču;

Posebnu pažnju posvetiti uključivanju mladih iz sela na teritoriji opštine, kako dostupnost programa i informacija ne bi zavisila od toga da li žive u samom Zubinom Potoku.